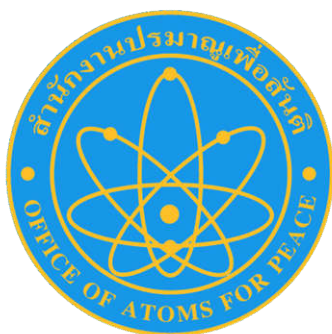

คู่มือการดำเนินงาน

เรื่อง ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและ
ขั้นตอนการจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความใน
พระราชบัญญัติของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กองกฎหมายและสนธิสัญญา
สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

คู่มือการปฏิบัติงาน
เรื่อง ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ
และขั้นตอนการจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ
ของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

เสนอโดย	กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์ กองกฎหมายและสนธิสัญญา
จัดเตรียมโดย	กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์ กองกฎหมายและสนธิสัญญา
ทบทวนโดย	
อนุมัติโดย	
สำเนาเล่มที่	

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอน
การจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

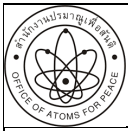
...

๓/๒๐

สารบัญ

	หน้า
๑. วัตถุประสงค์	๔
๒. ขอบเขต	๔
๓. คำจำกัดความ	๔
๔. หน้าที่ความรับผิดชอบ	๔
๕. ขั้นตอนและแผนผังการปฏิบัติงาน	๗
๖. การบันทึก	๑๖
๗. ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามระเบียบวิธีปฏิบัติงาน	๑๖
๘. วิธีการตรวจสอบความถูกต้อง	๑๖
๙. เอกสารอ้างอิง	๑๗
๑๐. เอกสารแนบท้าย	๑๗

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน	ฉบับที่:	ปรับปรุงครั้งที่:	หน้า:
เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอนการจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ	...	...	๔/๒๐

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อเป็นการกำหนดกรอบเนื้อหา และระยะเวลาที่ชัดเจนในการยกร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ เพื่อกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานภายในของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติในการมีส่วนร่วมเพื่อยกร่างกฎหมายให้มีความชัดเจนในขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๒. ขอบเขต

ระเบียบปฏิบัติงานนี้ ใช้สำหรับกระบวนการในส่วนของขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. คำจำกัดความ

๓.๑ พระราชบัญญัติ หมายถึง กฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นผู้อนุญาต โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา และเนื้อหาของพระราชบัญญัตินั้นจะกำหนดเนื้อหาในเรื่องใดก็ได้ แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

๓.๒ กฎกระทรวง หมายถึง กฎหมายที่มีลักษณะเป็นการอธิบายขยายความ ชี้แจงรายละเอียดแนวทาง วิธีปฏิบัติ ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

๔. หน้าที่ความรับผิดชอบ

๔.๑ ผู้อำนวยการกองกฎหมายและสนธิสัญญา มีหน้าที่ เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานภาพรวม

๔.๒ หัวหน้ากลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์ มีหน้าที่บริหารงานในกลุ่ม และตรวจสอบข้อมูลทางด้านกฎหมายและด้านเทคนิคในร่างกฎหมายทุกฉบับให้มีความครบถ้วนถูกต้อง

๔.๓ เจ้าหน้าที่กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์ มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ ประสานงานกับหน่วยงานภายในของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการยกร่างกฎหมายในส่วนทางเทคนิค และขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการนำร่างกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการกฎหมายและการขับเคลื่อนให้ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๔.๓.๒ ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายภายในประเทศที่มีลักษณะการกำกับดูแลที่ใกล้เคียงกับสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ เช่น พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น รวมทั้งศึกษากฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับสนธิสัญญาทางนิวเคลียร์และมาตรฐานการกำกับดูแลความปลอดภัยของการใช้พลังงานนิวเคลียร์และรังสีจากกฎหมายของต่างประเทศที่มีการกำกับดูแลใกล้เคียงกับประเทศไทยด้วย

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอน
การจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

...

๕/๒๐

๔.๓.๓ นำผลการศึกษาในส่วนของหลักเกณฑ์การบังคับใช้ให้เป็นไปตามกฎหมาย มายกร่าง
กฎหมายในระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย

๔.๓.๔ ยกร่างกฎหมายกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองซึ่งออกตาม
ความในพระราชบัญญัติดังกล่าวที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองกฎหมายและสนธิสัญญา และตรวจสอบร่าง
กฎหมาย ฯ ดังกล่าวของหน่วยงานอื่นภายในสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเพื่อเข้าสู่คณะทำงานตรวจพิจารณา
ร่างกฎหมายฯก่อนนำเข้าคณะอนุกรรมการกฎหมายและการขับเคลื่อนให้ดำเนินการตามกฎหมาย

๔.๓.๕ จัดประชุมคณะทำงานตรวจพิจารณาร่างกฎหมายเพื่อนำร่างกฎหมาย ฯ ดังกล่าวมาแก้ไข
ในสาระสำคัญ ก่อนนำเสนอคณะอนุกรรมการกฎหมายและการขับเคลื่อนให้ดำเนินการตามกฎหมาย

๔.๓.๖ เสนอร่างกฎหมาย ฯ ดังกล่าว เข้าสู่คณะอนุกรรมการกฎหมายและการขับเคลื่อนให้
ดำเนินการตามกฎหมาย

๔.๓.๗ จัดประชุมคณะอนุกรรมการกฎหมายและการขับเคลื่อนให้ดำเนินการตามกฎหมายเพื่อ
นำร่างกฎหมายซึ่งผ่านคณะอนุกรรมการ ฯ ดังกล่าว นำเสนอต่อคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์

๔.๓.๘ จัดทำความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๔.๓.๙ เสนอร่างกฎหมาย ฯ ดังกล่าวไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เพื่อเห็นชอบในหลักการ

๔.๓.๑๐ รัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการแล้วจึงเสนอร่างกฎหมาย ฯ ดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อ
อนุมัติในหลักการ

๔.๓.๑๑ คณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการในร่างกฎหมาย ฯ ดังกล่าวแล้ว จัดส่งสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาตรวจร่าง (ในขั้นตอนนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะเชิญ
สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติในฐานะหน่วยงานเจ้าของร่างกฎหมายดังกล่าวเข้าให้ความเห็นเพื่อประกอบการ
พิจารณา)

๔.๓.๑๒ เมื่อพิจารณาแล้วเสร็จในชั้นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว จะดำเนินการจัดส่ง
ร่างกฎหมาย ฯ ดังกล่าวกลับไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอร่าง ฯ เข้าสู่กระบวนการพิจารณา
ของคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง

๔.๓.๑๓ เสนอร่างกฎหมาย ฯ ดังกล่าวต่อคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร
(วิป รัฐบาล)

๔.๓.๑๔ เสนอร่างกฎหมาย ฯ ดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติ การพิจารณาจะแบ่งเป็น 3
วาระตามลำดับ ได้แก่

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน	ฉบับที่:	ปรับปรุงครั้งที่:	หน้า:
เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอนการจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ	...	...	๖/๒๐

วาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการ

ในวาระที่ ๑ จะเป็นการพิจารณาว่าจะรับหลักการแห่งร่างกฎหมายนั้นหรือไม่ โดยให้สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติผู้เสนอร่างกฎหมายอภิปรายชี้แจงหลักการและเหตุผลต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (กรณีเป็นร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงซึ่งรับผิดชอบร่างพระราชบัญญัติจะเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติในนามคณะรัฐมนตรี)

จากนั้นจึงเปิดให้มีการอภิปรายคัดค้านหรือสนับสนุนโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อการอภิปรายสิ้นสุดลงแล้วที่ประชุมจะลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างกฎหมายฉบับนั้นหรือไม่ ถ้าที่ประชุมมีมติรับหลักการก็จะเข้าสู่การพิจารณาในวาระที่ ๒ แต่ถ้าไม่รับหลักการ ร่างกฎหมายนั้นก็ป็นอันตกไป

วาระที่ ๒ ชั้นการพิจารณาโดยคณะกรรมการและการพิจารณารายมาตรา

การพิจารณาในวาระที่ ๒ สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ขั้นตอน คือ การพิจารณาของคณะกรรมการ และการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ภายหลังจากที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

ในขั้นตอนแรก คือ การพิจารณาโดยคณะกรรมการ โดยมากจะเป็นคณะกรรมการวิสามัญซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและบุคคลภายนอก กรรมการแต่ละคนอาจเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมได้ แต่ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างกฎหมายนั้น หากที่ประชุมคณะกรรมการนั้นเห็นด้วยก็จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมไปตามนั้น แต่ถ้าคณะกรรมการส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย และกรรมการผู้นั้นยืนยันที่จะขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติม กรรมการผู้นั้นก็มีสิทธิ “ขอสงวนความเห็น” ของตนไว้เพื่ออภิปรายในที่ประชุมสภาให้ที่ประชุมเป็นผู้ชี้ขาด เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จสิ้นแล้ว ก็จะเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นโดยแสดงร่างเดิมและร่างที่แก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา

ขั้นตอนที่สอง คือ การพิจารณารายมาตราในที่ประชุมใหญ่ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะพิจารณาร่างกฎหมายนั้นอีกครั้ง ในการพิจารณานี้จะเป็นการพิจารณารายมาตราไปจนจบ ถ้ามีมาตราใดแก้ไขเพิ่มเติม หรือมีผู้สงวนคำแปรญัตติ หรือกรรมการสงวนความเห็นไว้ ก็จะหยุดการพิจารณาไว้ก่อน และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้อภิปรายเฉพาะในมาตรานั้นๆเท่านั้น หลังจากนั้นสภาจะพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง

วาระที่ ๓ ชั้นลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างกฎหมาย

ในขั้นตอนนี้ที่ประชุมสภาจะลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างกฎหมาย โดยจะไม่มีกรอภิปรายใดๆ อีก หากลงมติเห็นชอบก็จะส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป แต่ถ้าผลการลงมติไม่เห็นชอบร่างกฎหมายก็จะตกไป

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

เรื่อง: ขั้นตอนการร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอน
การจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

...

๘/๒๐

หมวด ๑

xxx

มาตรา ๖ ..... ๖๑

หมวด ๒

xxx

มาตรา ๖๑

xxx

มาตรา ๖๑

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

จากตัวอย่างรูปลักษณะของร่างพระราชบัญญัติข้างต้น จะเห็นได้ว่า การร่างพระราชบัญญัติจะต้อง
เขียนในข้อสำคัญ ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ หลักการและเหตุผล

การเขียนหลักการแห่งการร่างพระราชบัญญัติ มีวิธีเขียนหลายกรณี เช่น

- กรณีที่ตรากฎหมายขึ้นใหม่เป็นฉบับแรก จะเขียนหลักการดังนี้
“ให้มีกฎหมายว่าด้วย .....”
- กรณียกเลิกกฎหมายทั้งฉบับโดยไม่ตรากฎหมายใหม่ขึ้นแทน จะเขียนหลักการดังนี้
“ยกเลิกกฎหมายว่าด้วย .....”

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอน
การจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

...

๙/๒๐

● กรณีที่ปรับปรุงกฎหมายเดิม และตรากฎหมายใหม่ขึ้นแทนทั้งฉบับ โดยใช้ชื่อเดิม จะเขียนหลักการดังนี้

“ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วย .....”

● กรณีที่ปรับปรุงกฎหมายเดิม และตรากฎหมายใหม่ขึ้นแทนทั้งฉบับ โดยใช้ชื่อใหม่ จะเขียนหลักการดังนี้

“ให้มีกฎหมายว่าด้วย .....(ชื่อใหม่)..... ใช้บังคับแทนกฎหมายว่าด้วย.... (ชื่อเดิม).....”

● กรณีแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายแต่เพียงบางส่วน หรือบางมาตรา โดยยกเลิกบางมาตรา หรือบางส่วนของมาตรา หรือเปลี่ยนข้อความในบางมาตราหรือทั้งมาตรา จะเขียนหลักการดังนี้

“แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย .....เพื่อ(โดย).....”

หรือ

“แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย .....ดังต่อไปนี้

(๑).....(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา....)

(๒)..... ฯลฯ”

การเขียนเหตุผลประกอบร่างกฎหมาย ไม่มีรูปแบบที่ตายตัว นิยมเขียนให้สั้นแต่ครอบคลุมสาระของเหตุที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนั้นทั้งหมด รวมทั้งความมุ่งหมายในการตราพระราชบัญญัตินั้น

สาระของเหตุที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินั้น จะเขียนหลักการดังนี้

“โดยที่ (หรือ “เนื่องจาก”).....

เพื่อ.....

สมควร.....

โดย.....

จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๕.๑.๒ การเขียนบทนำเพื่อตราพระราชบัญญัติ

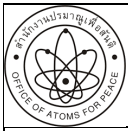
บทนำเพื่อตราพระราชบัญญัติ มีสาระสำคัญ ๔ ประการ คือ

(๑) พระบรมราชโองการ

(๒) คำปรารภ

(๓) การอ้างบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล (ถ้ามี)

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอน
การจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

...

๑๐/๒๐

(๔) คำโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ

๕.๑.๓ การเขียนบทบัญญัติก่อนเริ่มบทบัญญัติเนื้อหา

โดยทั่วไป บทบัญญัติก่อนเริ่มบทบัญญัติเนื้อหาของพระราชบัญญัติ จะมีอยู่ ๕ มาตรา คือ

มาตรา ๑ บอกชื่อพระราชบัญญัติ

มาตรา ๒ บอกการใช้บังคับพระราชบัญญัติ

มาตรา ๓ บอกยกเลิกกฎหมายอื่น

มาตรา ๔ บทนิยาม

มาตรา ๕ บทกำหนดผู้รักษาการ (เฉพาะกรณีที่ร่างกฎหมายนั้นมีหลายหมวด ถ้าร่างกฎหมายนั้นไม่ได้แบ่งหมวด ถ้าร่างกฎหมายนั้นไม่ได้แบ่งหมวด จะเขียนบทกำหนดผู้รักษาการไว้ในมาตราท้ายสุดของร่างกฎหมาย)

๕.๑.๔ การเขียนบทบัญญัติเนื้อหา

บทบัญญัติเนื้อหาในพระราชบัญญัตินั้น หากเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีเนื้อหาสาระเพียงสั้นๆ ไม่ซับซ้อน ก็ลงมือร่างเป็นมาตราได้เลย

แต่ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีเนื้อหาสาระต้องเขียนยืดยาวสลับซับซ้อน โดยมีกระบวนการ วิธีดำเนินการ จะต้องมีการศึกษา และวางแผนการเขียน รวมทั้งวางโครงรูปกฎหมายก่อนลงมือเขียนบทบัญญัติเนื้อหา ต่อจากนั้นจึงดำเนินการเขียนบทบัญญัติเนื้อหา

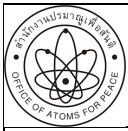
๕.๑.๕ การเขียนบทเฉพาะกาล

บทเฉพาะกาล เป็นบทบัญญัติที่ใช้ชั่วคราวในระยะเริ่มแรกเมื่อกฎหมายใหม่ออกใช้บังคับ หรือเมื่อมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย เพื่อกำหนดทางปฏิบัติระหว่างยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการ หรือเพื่อความเชื่อมต่อระหว่างต่อระหว่างกฎหมายเก่ากับกฎหมายใหม่

การเขียนบทเฉพาะกาลในกรณีที่กำหนดทางปฏิบัติชั่วคราวเฉพาะเรื่องที่กำหนดในมาตราใด จะเขียนเป็นวรรคต่อท้ายมาตรานั้นก็ได้

การเขียนบทเฉพาะกาลในกรณีที่ใช้ทั่วไปและมีหลายมาตรา หรือมีการรวมมาตราเป็นหมวดในบทบัญญัติเนื้อหา จะต้องเขียนเป็นบทเฉพาะกาลแยกต่างหากจากบทบัญญัติเนื้อหา โดยตั้งเป็นหัวข้อไม่มีเลขหมวดว่า **“บทเฉพาะกาล”**

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

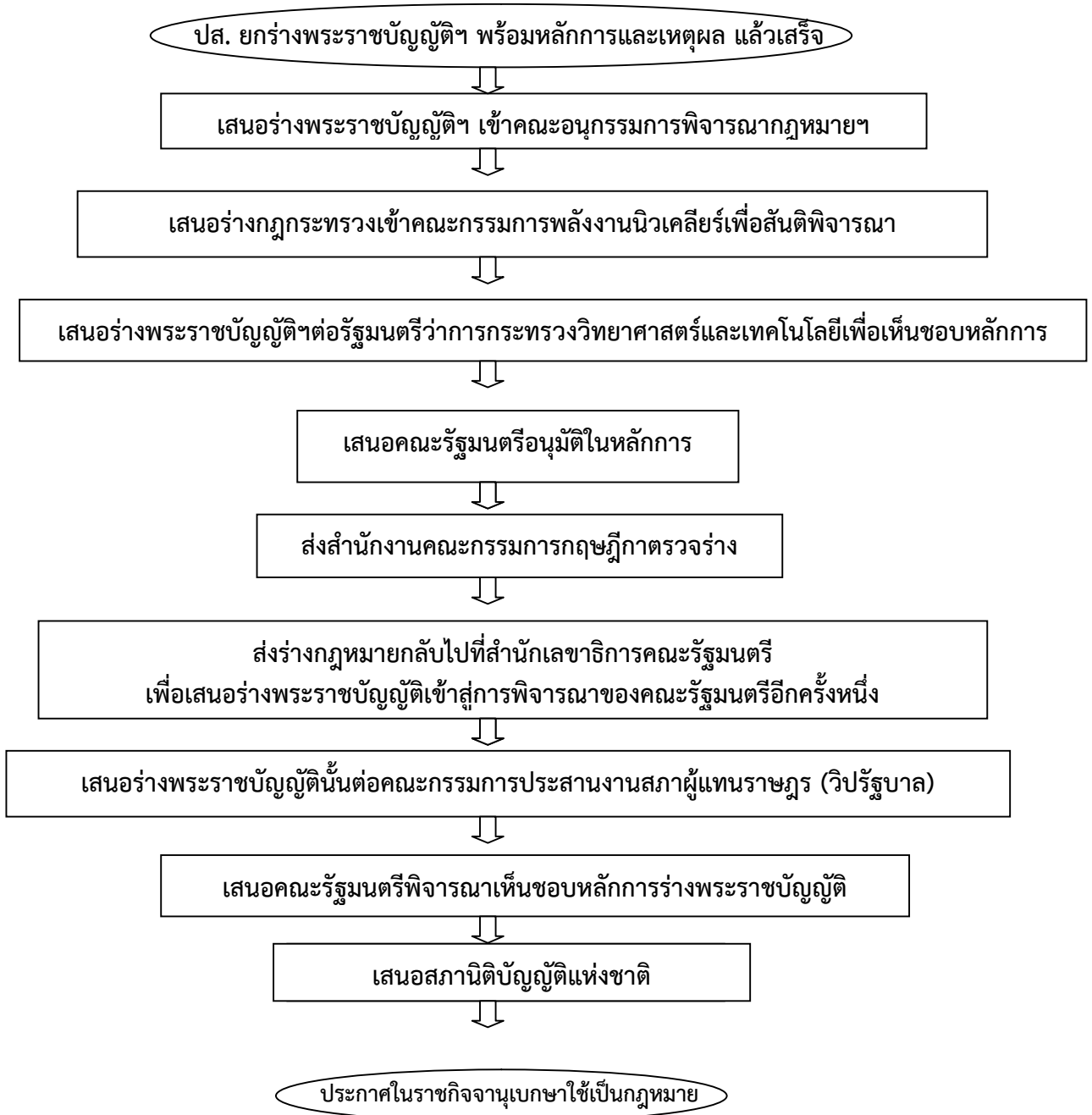
เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอนการจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

...

๑๑/๒๐

๕.๑.๖ แผนผังกระบวนการนำเสนอพระราชบัญญัติเข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติ (Flow chart)

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

เรื่อง: ขั้นตอนการร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอน
การจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

...

๑๒/๒๐

๕.๒ การร่างกฎกระทรวง

กฎกระทรวงเป็นกฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติ โดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัตินั้น เพื่อกำหนดรายละเอียดบางประการเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินั้น

๕.๒.๑ รูปแบบของกฎกระทรวง

กฎกระทรวง มีรูปแบบดังต่อไปนี้

(ร่าง)
กฎกระทรวง
เรื่อง xxx
พ.ศ. ....

อาศัยอำนาจความในมาตรา xx และมาตรา xx แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์ พ.ศ. .... รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“xxx” หมายความว่า .....

“xxx” หมายความว่า .....

หมวด ๑
xxx

ข้อ ๓ ..... ฯลฯ

ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ. ....
.....
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอน
การจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

...

๑๓/๒๐

๕.๒.๒ การแบ่งหมวดหมู่ในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงไม่จำเป็นต้องมีหมวดหมู่เสมอไป แล้วแต่ว่าเนื้อหาสั้นหรือยาว หากจำเป็นต้องแบ่ง
หมวดหมู่แล้วจะแบ่งได้ ดังนี้

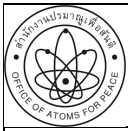
๕.๒.๒.๑ กรณีเนื้อหายาว มีรายละเอียดค่อนข้างมาก

ข้อ ..	หมวด ๑ (ชื่อเรื่อง) -----
	หมวด ๒ (ชื่อเรื่อง) -----

๕.๒.๒.๒ กรณีเนื้อหายาวมาก มีรายละเอียดมาก

ข้อ ..	หมวด ๑ (ชื่อเรื่อง) -----
	หมวด ๒ (ชื่อเรื่อง) ส่วนที่ ๑ (ชื่อเรื่อง) -----
ข้อ ..	ส่วนที่ ๒ (ชื่อเรื่อง) -----
ข้อ ..	

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอน
การจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

...

๑๔/๒๐

๕.๒.๓ กฎกระทรวง จะต้องเขียนในข้อสำคัญ ดังต่อไปนี้

๕.๒.๓.๑ ชื่อกฎกระทรวง

ชื่อกฎกระทรวงต้องแสดงถึงเนื้อหาสาระ เช่น กฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไข วิธีการขอรับใบอนุญาต และการดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุต้นกำลัง วัสดุพลอยได้ หรือพลังงานปรมาณู พ.ศ. ๒๕๕๐

๕.๒.๓.๒ บทอาศัยอำนาจทางกฎหมายในการออกกฎกระทรวง

กฎกระทรวงต้องอ้างที่มาของกฎกระทรวงและอ้างบทอาศัยอำนาจในกรณีที่เนื้อหาของกฎกระทรวงจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน(ถ้ามี) บทอาศัยอำนาจอาจปรากฏดังนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ (อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา .. ประกอบกับมาตรา .. มาตรา .. และมาตรา .. ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ความในวงเล็บอาจละออกได้ในกรณีที่เนื้อหาของระเบียบและมาตรฐานไม่ได้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หรือรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดมาตรารายอย่างชัดเจนไว้

๕.๒.๓.๓ วันใช้บังคับ

วันใช้บังคับปกติจะไม่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงเพราะพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดไว้แล้วว่า กฎกระทรวงเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นอันใช้บังคับได้ พระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติกำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ วรรคสองว่า “กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้” แต่อาจจะกำหนดไว้ในกฎกระทรวงเพื่อความชัดเจนว่า “ข้อ .. กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” และไม่ควรกำหนดวันใช้บังคับให้ต่างไปจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพราะขัดต่อพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวง

๕.๒.๓.๔ การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติม

การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติม มีวิธีเขียนได้หลายกรณี เช่น

- ถ้าเป็นการยกเลิกจะใช้ถ้อยคำว่า

“ข้อ .. ให้ยกเลิกข้อ .. แห่งกฎกระทรวง ..... พ.ศ. ....”

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอน
การจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

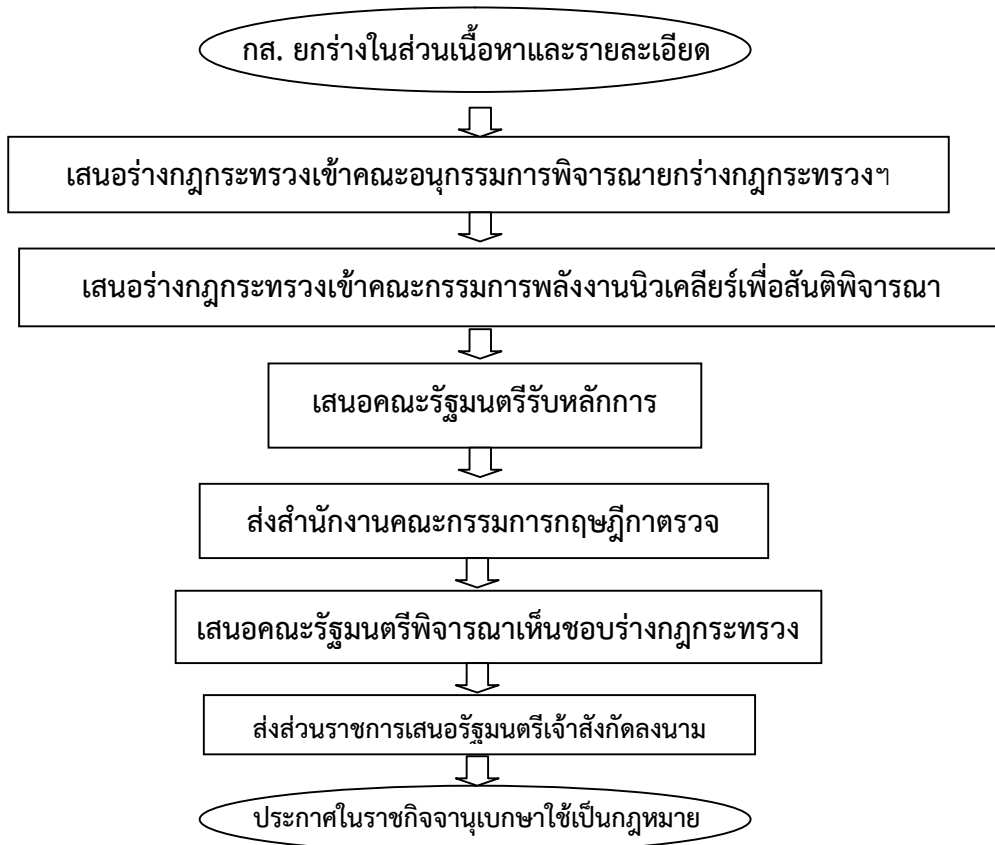
...

๑๕/๒๐

- ถ้าเป็นการเพิ่มจะใช้ถ้อยคำว่า
“ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๔/๑ แห่งกฎกระทรวง ..... พ.ศ. ....”
- ถ้าเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมจะใช้ถ้อยคำว่า
“ข้อ .. ให้ยกเลิกความในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง ..... พ.ศ. .... และให้ใช้
ความต่อไปนี้เป็นแทน ...”

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ข้อนั้นของกฎกระทรวงที่ยกเลิกมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาก่อนหน้านี้หลายครั้ง การอ้างการแก้ไขเพิ่มเติมข้อนั้นในครั้งสุดท้ายมีความจำเป็นเพื่อให้รู้ประวัติของการถูกแก้ไข เช่น “ข้อ .. ให้ยกเลิกความในข้อ .. แห่งยกเลิกความในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง พ.ศ. .... ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง..... (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน ...”

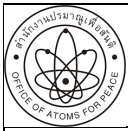
๕.๒.๔ แผนผังกระบวนการนำเสนอกฎกระทรวงเข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติ (Flow chart)

๖. การบันทึก

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอนการจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

...

๑๖/๒๐

ชื่อบันทึก	รหัสเอกสาร	ผู้จัดเก็บ	ระยะเวลาในการจัดเก็บ
-	-	-	-

๗. ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

การวัดผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดให้ดำเนินการปีละ ๒ ครั้งตามรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ (วันที่ ๓๑ มีนาคม และ ๓๐ กันยายน ของทุกปี) ซึ่งตัวชี้วัดประกอบด้วย

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
๗.๑ จำนวนครั้งในการยกร่างกฎหมายแล้วเสร็จ	๒ ครั้ง
๗.๒ ร้อยละของความสำเร็จในการยกร่างกฎหมายแล้วเสร็จ (จำนวน ๒ ครั้ง/ครั้งละร้อยละ ๔๐)	ร้อยละ ๘๐

๘. วิธีการตรวจสอบความถูกต้อง

การร่างกฎหมายให้ถูกต้อง คือการร่างให้ถูกต้องลักษณะ ดังนี้

(๑) การร่างให้ถูกแบบ

แบบของกฎหมายที่ต้องร่างให้ถูกนั้น ได้แก่

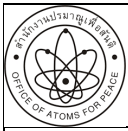
- แบบตามศักดิ์ คือ เป็นพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบ ก็ต้องร่างให้ถูกแบบของกฎหมายในลักษณะนั้นๆ
- แบบตามลำดับ คือ กฎหมายฉบับแรก หรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติมหรือฉบับปรับปรุงใหม่ ก็ต้องร่างให้ถูกแบบของกฎหมายในลักษณะนั้นๆ
- แบบตามโครงสร้าง คือ ต้องมีชื่อกฎหมาย วันใช้บังคับ การยกเลิกกฎหมายฉบับฉบับเดิม (ถ้าเป็นแบบแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงใหม่) หมวด (ถ้ามี) มาตรา (ของพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา) หรือข้อ (ของกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบ) และ ผู้รักษาการตามกฎหมายนั้น

(๒) การร่างให้ถูกเนื้อหา

การร่างกฎหมายให้ถูกเนื้อหานั้น คือร่างให้

- มีเนื้อหาตรงตามที่กำหนด

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิวเคลียร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....

สำนัก.....

รหัสเอกสาร: KM-...-...

ประกาศใช้วันที่: (ประกาศโดย DCC)

Procedure Manual: ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

ฉบับที่:

ปรับปรุงครั้งที่:

หน้า:

เรื่อง: ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและขั้นตอน
การจัดทำกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติ

...

...

๑๗/๒๐

- ถูกต้องตามสภาพและหลักวิชา

(๓) การร่างให้ถูกหลักภาษา

หลักภาษาไทยที่ควรระวังในการร่างกฎหมาย มี ๒ เรื่อง คือ

- รูปประโยค ประกอบด้วยคำต่างๆ ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ (คุณศัพท์และกริยาวิเศษณ์) คำบุพบท คำสันธาน คำอุทาน
- ความสัมพันธ์ของข้อความ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างคำประธาน-กริยา-กรรม-คำประกอบ ความสัมพันธ์ระหว่างคำที่แยกคร่อมข้อความ ความสัมพันธ์ระหว่างคำรวมกับคำแยก หรือความสัมพันธ์ระหว่างคำหลักกับคำขยาย เป็นต้น

๙. เอกสารอ้างอิง

๙.๑ คู่มือแบบการร่างกฎหมาย (Legislative Drafting Manual) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๙.๒ เทคนิคการร่างกฎหมาย เรียบเรียงโดย ประวิณ ณ นคร สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.

๑๐. เอกสารแนบท้าย

- ไม่มี -

ผู้จัดทำ	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
กลุ่มพัฒนากฎหมายนิเวศลิขร์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ สนธิสัญญา	.....